

8-4-7

069

**DOM
LLESHI
E
ZIGUR
EFENDIU**

TREGIME

891.P33-7

869

5

Dom Lleshi

e

Zigur Efendiu 20313

~~4532~~

GROPA E FERRIT

Dom Lleshi ishte njeri i rregullt. Ai i kish vu vetes një regjim jetese, të cilin e zbatonte me përpikmëni të madhe. Dimën verë, ngrihej në orën shtatë të mëngjezit. Meshën e vogël, që zgjat zakonisht një gjysëm ore, ai kishte për detyrë mbrenda njëzet minutave ta hidhte tej, të xhvishte rrobot e meshës, të ngjitej nalt ku e priste kafja, që me aqë kujdes ja përgatiste Mrika, shërbyesja besnike dhe e përvujtë.

Si kushërinë e priftit, si çalamane dhe e shëmtueme që ishte, Mrika pat heqë dorë me kohë nga shekulli; s'u martue (doemos nuk e merrte njeri për të qënë) dhe shkoi t'i shërbejë priftit deri sa të vdiste. Mrika vërtetë ishte shëmtinë e gjallë, por si kuzhinjere nuk e kishte shoqen.

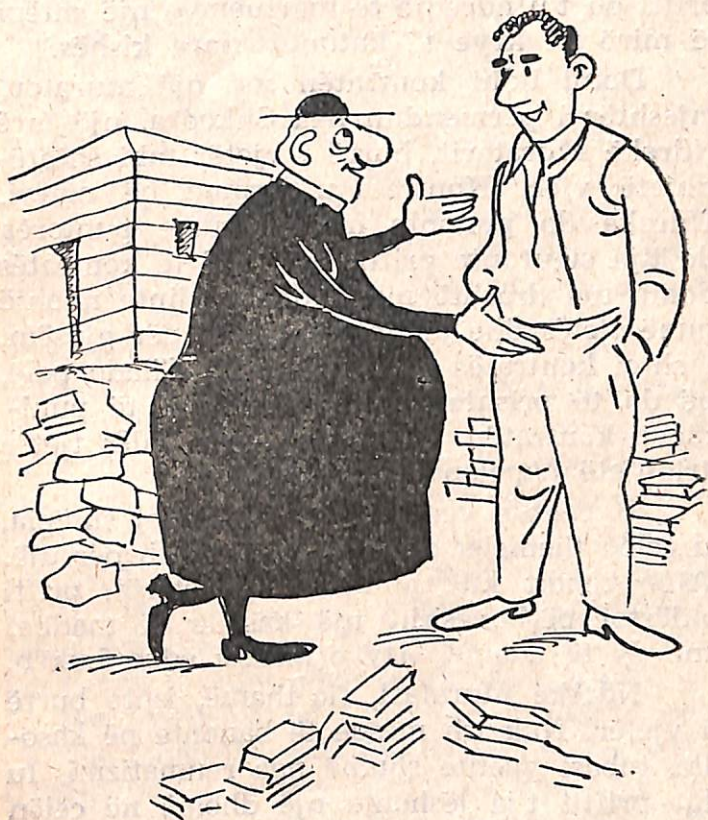
Dita zakonisht domit i shkonte në këtë mënyrë: Nga ora tetë e mëngjezit deri në

dhjetë shëtiste nëpër kopsht ose nëpër vneshtë, ku punonin puntorët. Në orën dhjetë me ofice në dorë ngjitej në dhomën e bukës, ku e priste tryeza e shtrueme për bukuri me raki e meze. — «Te laudamus, domine! (Zoti kjoftë lëvdue) — thërriste prifti, bante një kryq sa me trembë mizat dhe i shtrohej rakisë. Për dy orë rrjesht, padreja rropatej me kungullin gjysëm oke deri sa e kthente përmbys. Atëhere ishte ora dymbëdhjetë dhe fillonte dreka. Në tryezën e domit kurrë nuk mungonte pula e pjekun dhe gjellnat ma të zgjedhuna. Mbas një ore domi i kish shtue nja dy kilo në peshë. Sofra mbaronte dhe niste vena. Edhe dy orë të tjera domi luftonte me një okë venë dhe, si niste t'i shikonte gjanat dyfish, binte në të shtrueme në orën tre. Flinte deri në orën pesë. Në pesë deri në gjashtë të mbramjes shëtiste prap nëpër kopësht. Në gjashtë fillonte rakinë; në tetë hante darkën dhe niste venën, deri në njëmbëdhjetë të mbramjes, kur nuk e dinte ma veten se ku ishte. Nganjëherë e vente Mrika në shtrat, se për ndryshe do të gdhihej në dysheme. Ky ishte pak a shumë regjimi i dom Lleshit, të cilin nuk e prishte, vetëm kur shkonte te ndonjë i smundë randë, ose kur vorroste njeri. Edhe për një arsye tjetër

dom Lleshi e prishte pa vështirsi regjimin e tij. Dhe pikërisht te kjo arësye zen fill edhe tregimi im.

Veç Mrikës dom Lleshi kish edhe një shërbëtor, Lukën. Ky Luka punonte me mish e me shpirt për priftin. Edhe prifti nga ana e tij nuk kursehej ta ngarkonte me punët ma të randa. Herë pas here i mbante një predk ku ja përsëriste detyrat, që kishte ndaj Zotit e ndaj kishës, e mandej e ngarkonte njësoj si mushkun. Luka vinte i fuqishëm në trup dhe ishte i zoti i punës. Vetëm se nga mendja ishte pak i lehtë, por kjo s'i prishte fare punë dom Lleshit, përkundrazi i sillte dobi. E pat marrë domi që kur ishte djalosh, njëzet e pesë vjet ma parë. Tashti, që Luka po i rrumbullakonte dyzet vjetët, prifti vendosi ta martojë. Çështja e martesës së Lukës u hap sidomos dy tre vitet e fundit. Me këte martesë domi mendonte të zgjidhte disa probleme të ngatërrueme. Ai do t'i jepte Lukës Prendën e Engjëll Pjetër Kolës. Prenda ishte famulleshë e priftit. Kishte një bukuri të rrallë, por po kalonte njëzet e pesë vjetët dhe ende nuk ish martue. E vërteta ishte se rreth saj qarkullonin mjaft fjalë. Në vallen e këtyne fjalëve një vënd jo pa rëndësi zinte edhe dom Lleshi.

Prandaj, që Prenda hem të martohej dhe hem t'i afrohej edhe ma tepër, domi mendoi t'ja jepte Lukës. Që mos të binte në sy puna, prifti do t'u ndreqte të martuemve një shtëpi të mirë në krye të katundit, larg kishës.

Domi lidhi kontratën me një murator, mjeshtër i përmendun nga Shkodra, një farë Ndreke Muratarit, burrë i vjetër mbi shtatëdhjetë vjeç. Kontrata u firmue në noteri. Ndreka do punonte muret, kurse puntorët do t'ja siguronte prifti. Në fund të kontratës domi, tue drashtë mos Ndreka gjinte ndonjë punë tjetër dhe ja linte shtëpinë për gjysëm, i shtoi kontratës edhe një nen. «Cilado palë, që do të prishte para përfundimit të punimeve kontratën, do t'i paguente palës tjetër tridhjetë napolona damshpërblim».

U caktue vendi ku do të bahej shtëpia, u çelën themelet dhe një pus i madh për ujë. Afër vendit ku punonin puntorët, prifti ndërtoi përkohësisht një kasolle të madhe, me dy të ndame. Aty e martoi edhe Lukën.

Ndreke Muratari, siç thamë, ishte burrë i vjetër. Nuk ish mësue të banonte në kasolle, mbasi vuente shumë nga reumatizmi. I lut priftit t'ja lëshonte një dhomë në çelën e tij, por domi nuk ndigjoi. Kurrë nuk kish-

te marrë me fjetë mashkull tjetër në çelën e tij, veç rrallë ndoj prift. Mbas dy javë pune Ndreka u smue keq dhe u detyrue të shkojë në Shkodër. Por puna nuk u ndërpre. Në kambë të tij erdhi i biri, Luigji. Ish-te ky një djalë i gjatë, syzi, vetullzi dhe shumë i pashëm. Veç kësaj ishte shakaxhi i madh dhe kangëtar. I binte kitarës dhe këndonte për bukuri. Qysh natën e parë, Luigji ja hangri zemrën Prendës dhe e bani për vete. Tashti ai nuk hiqte keq ma as për ushqime, as për hysmet. Prenda e mbante në shuplakë të dorës. Qyshse erdhi Luigji u përmirësue shumë ushqimi në kasolle. Çfarë hante prifti në çelë, hante Luigji aty. Prenda, që e tërhiqte priftin për hunde, e gjente mënyrën si t'ja merrte domit e Mrikës ushqimet nga kuzhina.

Si kaluen disa ditë, Luigjit i ra në sy se prifti vinte shpesh në kasolle, sidomos kur Luka nuk ishte aty. Në fillim kujtoi se mos vinte për të kontrollue puntorët, por një ditë, tue hy befas në kasolle, pau domin tue i lëmue faqen Prendës. Me të pa Luigjin, prifti bani buzën në gaz e tha: — Kjo asht famullesha ime. Unë i kam marrë flokët. E kam si fëminë time.

Mirëpo Luigji, që ishte mjeshtër nga kjo anë, e shtrëngoi Prenden t'i tregonte të vërtetën çfarë kishte me priftin. Ajo i tregoi çdo gjë. Luigjit iu ndy kaq tepër prifti, sa s'e shikonte dot me sy. Tashti mendonte vetëm një gjë: ta zinte keq dhe t'ja merrte fytyrën në sy të të gjithë katundit.

Por si Luigji për priftin, ashtu edhe prifti për Luigjin nisi të dyshojë që në ditët e para. Luigji tue e pa domin me atë trup si fuçi, me sy të dalun jashtë e atë hundë të kuqe, e kujtoi njeri pa të keq e nuk u ruejt. Ma vonë desh të ruhet, por qe e kotë; dom Lleshi i kish ra në te punës. Edhe ai e shtrëngoi Prendën, por ajo nisi të qajë dhe të bajë disa skena të tilla, që domi u shtrëngue të mos e çonte ma gjatë. Tashti prifti përpiquej ta zente keq Luigjin dhe të hakmerrej kundër tij.

Së pari, prifti mendoi ta largojë sa ma parë Luigjin nga kasollja. Që ta kishte nën kontroll, vendosi ta mirrte në një nga dhomat e tij.

Edhe pse të dy ndiqnin njeni tjetrin, si gjarpni bretkocën, kur takoheshin bashkë ishin të dashun e të përzemërt, sa me u habitë.

Sa e takoi pra, prifti Luigjin i tha ambël-ambël:

— More Luigj, sa më ka ra keq, kur më tregoi Luka se ti flejshe në kasollen e tyne. — Si more, — i thashë, — si e keni lanë në kasolle e nuk më keni lajmue? A thue për të fjetë në kasolle ka lanë i biri i botës Shkodrën, rahatinë e dyshekun dy pëllambë trashë?

«Dëgjoje rrezilin!» tha me vete Luigji. «Po ti, more maskara, pse e le në kasolle e ma smunde babën!» Kurse domit iu përgjegj gjithë dashuni:

— Të falemnderit pader, që kujdesesh kaq shumë për rahatinë time. Unë pra, kam kujtue se ju pak a shumë e dini ku flej.

— Për të vërtetën as më ka shkue në mend se ju fleni në kasolle. Unë kujtoja se Luka i marrë ka pasë aqë mend sa me të çue te kumara Palokë. Atje, mos tjetër, për fjetje nuk hiqje keq.

«E di more pëllumb ku e ke hallin ti,» tha Luigji me mend, kurse domit iu përgjegj me përulësi e si pa të keq:

— S'ka gja, domine. Unë, të them të drejtën, nuk hek keq aspak atje në kasolle.

Prenda kujdeset shumë për mue. Shtrojë e mbulojë më nxjerr ato ma të mirat. Ajo vetë nuk shkon me ra pa më zanë gjumi mue. Mandej, ushqimet që më ven para as në Shkodër nuk i kam hangër. Pa pulë të pjekun nuk e ul kurrë sofrën. Fundi i fundit, në kasolle kanë fjetë kushedi sa shejtorë.

Prifti e dinte mirë se Luigji i shante shenjtorët simbas ditës që kishin në kalendar, prandaj, kur i dëgjoi këto fjalë, desh plasi nga inati. «Ah dhëpën,» belbëzoi nën gjuhë. «Po shejtorët ç'pate, që na i ngatrove?»

— Rri, o Luigj — i tha atij. — Ti nuk erdhe të shejtnosh këtu, pra pse të heqish keq kot? S'e di pse më ke hy kaq në zëmër, o Luigj. I thashë bile edhe Mrikës: Ai Luigji nuk e ka shokun; xhevahir djalë. Veçse po na hek keq atje në kasolle. Do të bajmë si të bajmë, do t'i lëshojmë një dhomë e ta marrim në çelë. — Ti me të vërtetë e dashke Luigjin — më tha Mrika. — Ti dhomën s'ja ke lëshue njeriut të gjallë deri tashti. — E po Luigji ndryshon nga të tjerët — i thashë, hëhëhë... — Qeshi si pa të keq prifti, tue e pyetë me mend Luigjin: «Hë, si të duket? A jam mjeshtër? A ta hodha?».

«Ah, maskara, ah, rrezil,» murmuroi me vete Luigji. «Don me më largue nga Prenda, por hyp këtu e shif Stambollin. S'largohet Luigji, o padre, veçse rropatesh kot. Bile, sa të jem unë këtu as Prendën s'ke për ta prekë.» Kurse Priftit i foli plot për-mallim:

«O, të falemnderës, padre. Kjo që po bani ju për mue ma mallëngjen shpirtin. Oh, janë të rrallë njerëzit që kanë zemër florini si ti. Ju pranoni të prishni rehatinë e lutjet për mue. Por a do të ishte vallë e ndershme, që unë të pranoja një gja të tillë? Ah, mos e dhantë zoti t'ju baj një të keqe, qoftë edhe sa e zeza e thonit. Jo, padre, unë jam gati të flej gjithë jetën atje në kasolle, veç ju mos ta prishni rehatinë dhe lutjet tu-eja të shejta».

«More, ky qënka mjeshtër i madh», tha me mënd prifti. «Hem s'don të largohet nga Prenda, hem don me dalë burrë i ndershëm para meje. Don me i tregue babës kufijtë. Ani mue don të m'i shesë qeni i biri i qenit!» — Jo për të vërtetën nuk po të la atje, — nguli kambë domi me një gjysëm gazi në fytyrë.

— Aman, padre mos kërkoni nga unë

një gja, që s'e baj dot — iu përgjegj si me lutje Luigji.

— E pse nuk e bani dot? Ikni nga kasollja e eni në çelë.

— E si të vij, o padre, e të prish qetësinë tuej? Mandej si të largohem nga ata njerëz të bekuem; nga Luka e sidomos nga **Prenda**...

Tashti prifti e kuptoi kjartë se Luigji ishte i vendosun të mos luente nga kasollja. Për ma tepër ai po tallej ashiqare me të.

«Mirë, mirë» tha me vete. «Hajt se ta tregon lala qejfin ty. Unë kot rri e çaj dërrasa. Do t'i them Lukës me të nxjerrë nga kasollja. Le të mos të nxjerrë po desh».

Dom Lleshi e thirri Lukën e Luigji u shtrëngue të mos të flejë ma në kasolle. Kjo ndodhi se Luigji nuk donte ta bante të gjatë. Nuk desh të priset sidomos me Lukën, tek i cili shitej si burrë me namuz të madh. Fundi i fundit nuk u ba ndonjë gja e madhe. Vendin e punës prapë Luigji e kishte puq me kasollen. Prifti zakonisht vinte në kasolle, kur Lukën e kish nisë diku me punë. Mirëpo sa hynte kishte për të gjetë mbrenda Luigjin. Edhe kur nuk e gjente, nuk shkonin as dy minuta e

Luigji futej mbrenda. Kjo gja e mërziti shumë domin. Mendoi një herë ta zbante Luigjin, por i thanë se në bazë të kontratës duhej t'i paguente si damshpërblim tridhjetë napolona. Aqë pare nuk i nxirrte kollaj nga dora domi. Kështu s'i mbeti tjetër domines, veç të kontrollonte Luigjin orë e çast. Prishi regjimin e jetesës dhe u ndryshue fare. Edhe Mrika zu të bahet merak për te. Ajo, si njeri i thjeshtë e fetare e madhe, nuk e kuptonte se si ndodhi ky ndryshim te padreja. Prifti tashti ngrihej pa dalë drita dhe kthehej në orën shtatë për të thanë meshën. Pinte kafën sikur e ndiqte njeri mbrapa dhe ngiste vrap te puntorët e shtëpisë. Kështu shkuen disa ditë të mira.

Një ditë prifti e takoi Prendën në çelë te Mrika dhe doli bashkë me të. Prenda, me thanë të drejtën, ishte mërzitë shumë tashti nga prifti, prandaj s'ja varte fare. Sidomos me ardhjen e Luigjit ajo as nuk donte ta shikonte me sy.

Gjatë rrugës prifti e Prenda ranë në ujdi. Prifti do të sillte në kasolle një darkë të begatshme, gjasme për ditëlindjen e Prendës. Aty do të hanin e të pinin. Si të shtyhej vonë, Prenda e Luka do t'i thonin të flinte aty atë natë, por prifti, për të dalë i njerë-

zishëm në sy të Lukës, do të pranonte me kusht, që t'i shtronin jashtë, gjasme për ma në fresk. Kështu, jashtë çdo rrezikut, ai do të takohej me Prendën. Në kët mënyrë do të zhvilloheshin ngjarjet simbas priftit. Kurse Prenda, megjithse ra në ujudi me te, mendonte ndryshe. Në këte darkë ajo vendosi tinnës priftit të thërriste edhe Luigjin, i cili do të vinte gjasme kot. Po të vinte Luigji, Prenda e dinte se ngjarjet nuk do të rrokullishin ashtu si thoshte prifti.

Dhe kështu ndodhi. Darka u përgatit me të gjitha të mirat. Nuk mungonte edhe bakllavaja. Kur po çonin gotat e para, ja behi Luigji. Priftit sikur i ra pika, kurse Prendës i qeshi fytyra, Luigji u shtrve në sofër sikur ajo të ishte përgatitë për te dhe nisi menjëherë nga hokat e tij, dhe Prenda gajasej së qeshuni. Dashë pa dashë krisi kanga e gazi për shtatë qejfe. Domi pinte pak, se ashtu e kishte punën, por Luigji nuk e lente rehat. Bani si bani, domi i përdrodhi nja tri kupa dhe u ba disi në qejf.

Ndërsa vazhdonte kanga e hareja, troket dera dhe hyn mbrenda një fshatar i katundit.

— Mirë mbrama dhe iu baftë mirë, — tha njerëzisht katundari.

— Mirëseerdhe dhe byjrum, — iu përgjegj Luka.

— Po ty, o Hilë Ndoci, çfar të pruni son-te? — e pyeti ambël nga jashtë e pot helm nga mbrënda domi.

— Të kërkoval në çelë, o zotni. Mrika më drejtoi këtu. Erdha prej hallit, o dom Llesh. Shukja po vdes.

— Cila Shuke? — pyeti prifti, tue u nxi në fytyrë nga inati.

— Shukja e Simon Hilës, gjyshja e shtëpisë.

Për pak domi që tue ja true me të madhe shpirtin e saj dreqit, por e mbajti veten.

— Mos more! — fshani Luka. — E shkreta Shuke, sa e mirë ka qenë. Po a thue për dekë asht, o Hilë?

— Shenjat të gjitha i ka të vdekjes, o Lukë — iu përgjegj Hila, — por s'i del shpirti pa i ba shartet e fesë.

— Po a thue sonte e paska gjetë me vdekë? — i shpëtoi domit kjo fjalë. — A por do të ma punoni edhe ju si me plakën e Prekë Simës, që më thanë s'e gjen gjallë kur të shkosh dhe e gjeta buzë votre tue hangër bukë e groshë.

— Jo mor zotni, — ja priti fshatari. —

Kjo ka dy javë që nuk shtjen as ujë në gojë. Na çuditemi ku i rri shpirti. Sonte as flet as kupton. I ka ngulë sytë në tra të shtëpisë e nuk luen as andej as këndeje.

— Paska marrë fund puna e saj, — ndërhyri Luigji. — E shkreta! Sigurisht don shartet e fesë. A ka qenë e devoçme ndaj zotit?

— Shumë, more zotni, — i përgjegji Hila.

— Shko, o Hilë se nuk vdes sonte ajo, — iu përgjegj prifti, — e ka shpirtin thellë si macja.

— Për zotin kam frikë se nuk e gjejmë kur të shkojmë, o zotni.

— Edhe po s'e gjetëm nuk prish ndo një punë. Ajo kungimin e ka marrë.

— Aman, padre, mos e thoni një gja të tillë. — Ndërhyri Luigji. — Mendo se po shpëton një shpirt nga flakët e egra të purgatorit.

«Edhe po të dhimbset fort shpirti i plakës ty, mor maskara» tha prifti me mend.

— Ju jeni prift vetë dhe e dini detyrën ma mirë se unë, — vazhdoi Luigji, — por merre me mend çfarë rahatje gjen ai shpirt në grahmat e fundit të jetës. Ngreu, domine; rakinë e mishin e pjekun mund ta gjejsh

edhe nesër, por shpirtin e plakës po e humbe s'e gjen ma kurrë. Ngreu se nuk ka hie të thotë nesër ky miku në sy të katundarëve se prifti përtoi të linte rakin e mezetë dhe e la plakën pa shartet e fesë.

«Ah, biri i kurvës», tha prifti me vete. «Bukur ma përmbloodhi. Tashti s'kam si t'ja baj ndryshe, por duhet të ngrihem». Fshini buzët me mësallë, murmuroi diçka nëpër dhambë. Të gjithë kujtuen se prifti tha ndonjë uratë latinisht. Në të vërtetë, ai tha pak a shumë kështu: «Dreqi ja pastë marrë shpirtin kësaj shtrige plakë, që ma prishi fare planin».

— Apo vjen edhe ti, o Luigj me mue?
— I foli me ambëlsi. — Ec e shif edhe ti se sa me devocion i merr sakramendet e fundit.

— Me gjithë qejf, domine, por sikur po e prishim fare sofrën. Mjaft po largohesh ti, jo ma të largohem edhe unë.

— Jo, jo, zotni, aman, mos na e merr edhe Luigjin. Ndryshe do të ngelim fare shurdhë. — Ndërhyni Prenda.

— Mandej një plakë, fundi i fundit, po vdes. — Vazhdoi Luigji. — Të lesh këtë fare sofre për të pa një plakë tue u ngërdheshë në shtroje, s'ka kurrfarë lezetit.

«Po për mue paska lezet, more rezil», iu përgjegj prifti me vete. Por prap këte mendim, pak a shumë, ja tha edhe atij.

— As për mue s'ka lezet, o Luigj.

— Ti e ke për detyrë, domine, iu përgjegj ai menjëherë. — Ti me këto gjana ha bukë. Po ç'rrezik kam unë të përzihem në vdekje plakash. Unë kam ardhë në gosti të Prendës, e jo në vdekje të Shukës.

«Luej, luej», murmuriti prifti me vete. «Të qoftë hallall, se paske qenë mjeshtër».

— A e ke larg shtëpinë? — E pyeti Luigji fshatarin, — E ka në krye të katundit, nja dy orë prej këndej, — iu përgjegj prifti.

— Jo bre, për një orë e gjysëm e kapim fare lehtë, — e mori me të mirë fshatari priftin.

— E po bukuri, — tha Luigji. — Po humbet katër orë gjithsejt. Por shpëton shpirtin e plakës ama. Ai shpirt vlen ma shumë se kjo raki rrushi e kjo pulë e pjekun. Fundi i fundit këto janë gjana të rrejshme, tokësore, a po jo, domine?

Prifti i lëshoi një sy Luigjit, bani një gaz të keq dhe u ba gati të dalë. Prenda e përcolli jashtë me bishtuk në dorë.

— Sidoqoftë unë do të vij të fle këtu jashtë. Ti duhet të më presish, Luigjin nise

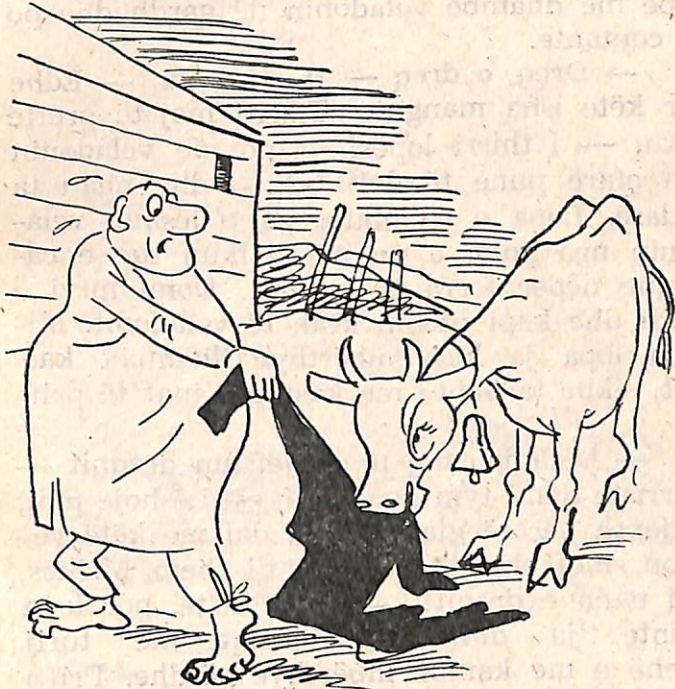
menjëherë, ndryshe e ke keq me mue, — i tha prifti Prendës, kur ajo e përcillte. Prenda e siguroi priftin për të gjitha dhe ai u nis.

Orët kaluen me qejf të madh atje në kasolle. Luigji e kreu me mjeshtëri detyrën e tij, domethanë e dehu mirë mirë Luken. Të dy dashnorët, të lirë nga çdo pengesë, banë si deshën.

Kaloi mesnata. Dom Lleshi u kthye nga misioni i shejtë. Simbas ujdisë hoq veladonin, këpucët dhe u fut nën çarçafët e bardhë, në shtroje jashtë kasolles. Priste pa durim, që Prenda ta mbante amanetin. Dhe me të vërtetë një derë kasolleje u hap. Priftin gati e la zemra. Dikush doli nga dera me bishtuk në dorë. Prifti hofi në kambë dhe gati qe tue i thanë — Ti je Prendë? — Kur ven re se ishte plaka e Lukës, që jetonte në damjen tjetër të kasolles. Ajo po dilte për nevojë me atë këmishën e saj të gjatë e gjithë arna.

— Tfu! të marrtë mortja — thirri prifti lehtë. — Si nuk m'u ndanë qafe plakat sonte! — U ul e ra prap. Priti sa prit dhe dera nuk po hapej ma. Pak nga pija e pak nga lodhja, dom Lleshin e zuni një gjumë i ambël atje në fresk. Mirëpo një tingëllimë

kommande daghet a franska sty be vestit.
franska u be kye a gadurustiane sa doti
franska i frant me hov. kye frant i skonies
franska e kades. the rope e to kades i kade
kade me thande veldorin i kades i kades
i kades

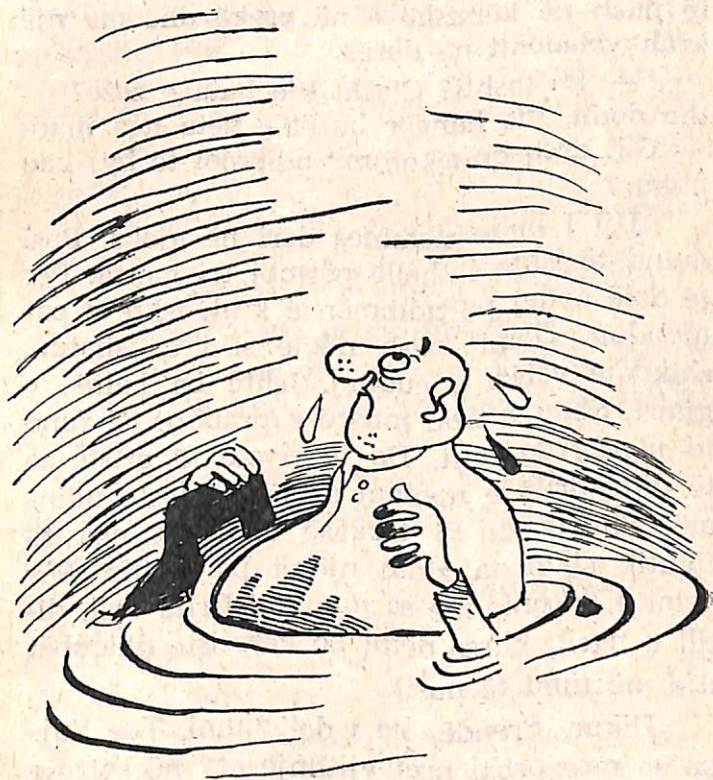
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades
franska i kades i kades i kades i kades

kumbone bagëtish e trazonte aty te veshi. Tingëllima u ba kaq e padurueshme, sa dom Lleshi u ngrit me hov. Kur çfarë të shikonte? Lopa e Lukës, një lopë e re, zevzeke i kish kapë me dhambë veladonin në gardh dhe po ja coptonte.

— Dreq, o dreq — thirri domi. — Edhe për këte isha mangut. Tiksh! moj të preftë ujku, — i thirri lopës, — po me veladonin tim çfarë pune të doli ty! — dhe ngau ta godasë. Lopa e trembun, pa e lëshue veladonin nga goja, u vu në të ikun tue e capërlue nëpër ferra të gardhit. Domi mezi e arriti dhe kapi njenin krah të veladonit. Mirëpo lopa ja kish mbërthye dhambët kaq fort, sikur ta bante me kast për inat të priftit.

— Lëshoje, moj të shkëfshin dreqnit — thërriste domi tym nga inati. — Lëshoje moj, u rjepsh për së gjalli. Po si dal me këtë veladon, moj shtrigë, po çka t'i them Mrikës, moj nana e dreqit! — Prifti fliste, por lopa s'donte t'ja dinte. Ajo tërhiqte me turij ngrehë e me kambë mbërthye përdhe. Prifti tërhiq mënjanë, lopa tërhiq më tjetrën, veladoni i shkretë, sado i fortë që ishte, nisi të kërcasë dhe grumm u shkye me hov. Kaq i madh qe hovi, sa priftit i shkanë kambët

dhe ra fluturim në gropë të pusit, që kishin çelë punëtorët për të ndreqë shtëpinë. Pra, sa çel e mbyll sy dom Lleshi u gjet në fund të pusit në këmishë e në brekë dhe me një krah veladonit në dorë.

— Po tashti? Ç'asht kjo hata e zezë? —
tha domi, tue hangër buzët e veta nga inati.
— Cili dreq qe ai që më ndihmoi të hyj kaq bukur?

Uji i binte domines deri në gjoks. Pusi mund të ishte i thellë përmbi tri metra. Për të dalë andej pa ndihmën e kujt, ishte e pamundur. Domi kish ndejë si i shushatun, shikonte veten e çuditej. Ishte ba baltë e gjallë. Shau e trou mbarë e prapë e në fund iu nënshtrua fatit. Do të rrinte të priste sa të dilte drita e mandej do të thërriste ndihmë. Shpejt zu t'i trokasë dhambët nga të ftohtit, sikur ta zinin njëzet palë ethe. Për domi e duronte me sa mundte. Drita doli, dielli u ngrit, kurse domi po kërciste dhambët atje, në fund të pusit.

Dikur, Prendës na i del gjumi. Tue kujtue se mos prifti pret gjithnjë aty në shtroje dhe mos vinin punëtorët e e gjenin, la burrin e Luigjin në gjumë dhe doli jashtë. Për

çudi të saj pa shtrojen të prishun, por na njeri mbrenda. Menjëherë i erdh në vesh një ushtimë zani si nga vorri. Solli kryet andej e këndeje, por nuk dalloj gja. Zani thërriste gjithnjë: «Ndihmë, jam në pus». Prenda ngau vrap te pusi. Dësh e kapi një gja nga frika, kur dalloj atje brënda dom Lleshin.

— Ti zotni je? — e pyeti me frikë Prenda.

— Unë jam, që mos qofsha! — thirr prifti.

— Po aty dreqi të shtini, o i shkretë!

— Shpejt, litarin se mbarova.

Po ku të nxjerr unë e shkreta ty, që vjen njëqind kilo. Prit, se po zgjoj Lukën e Luigjin.

— Aman, mos, se më merret fytyra.

— Po si do të nxjerr unë vetëm? — iu përgjegj Prenda.

— Pa provoje një herë. Hidhe litarin. — Prenda hodhi litarin në pus. — Shtrengoje mirë ndër duer, — e porositi prifti. — Lidhe rreth vetes që të mos rrëshqasë.

— Prenda bani gjithsesi i tha prifti.

— Mbaje mirë, Prendë! — thirr prifti, dhe u ba gati të ngjitej për litar. Mirëpo pesha e madhe e priftit bani t'i rrëshqasin

kambët Prendës, dhe mbasi ajo ishte e lidhun me litar u rrukullis e ... gëlldum ra në pus, mbi dom Lleshin.

— Tashti e rrou dreqi punën — tha domi tue fshi fytyrën gjithë baltë. Prenda, sa ra brenda, zu të bërtasë me sa za kishte. Asaj iu duk tamam sikur e përlanë dreqnit në gropë të ferrit! Dreqi ma i madh i dukej dom Lleshi, i cili ishte ba zi në fytyrë nga balta.

Për fat i doli gjumi Luigjit. Nëpër derën e çelun të kasolles ai dëgjoi britmat e Prendës. U vesh shpejt e shpejt dhe ngau te pusi.

— Aman, Luigj! — thirri Prenda, sa e pa.

— Po ju? — tha i habitun Luigji. — Sa bukur ju paska bashkue Zoti!

— Ja ku na hodhi fati! — Fshani padreja.

— Më nxirr, Luigj, se po më merret fryma, — u lut Prenda.

— Ty do të nxjerr, por padren jo, — tha Luigji. — Ai duhet të rrëfeket ma parë tek unë, për mëkatet e tij.

Luigji hodhi litarin e Prenda duel jash-të menjëherë.

— Aman! — thirri domi. Të ftohtit e kish ligështue mjaft.

— Pse re mbrend? — e pyeti Luigji.

— Për të vërtetën më hangri lopa veldonin. Unë ja tërhoqa dhe rrëshqita e rashë në pus.

— Pse erdhe te Prenda?

— Për ditëlindje.

— Bahu i sinqertë dhe trego të vërtetën një herë në jetën tande.

Erdha për atë qëllim, që erdhe edhe ti, more shejtan, — u detyruë të pohojë padreja tue përpjekë dhamët nga të ftohtit, që i kish hy në palcë.

— A e nget ma Prendën?

— Jo, — tha prifti.

— Unë e di se ti nuk e mban fjalën, por prapë po të nxjerr. Por dëgjo, po luejte përsëri bishtin, do ta marr fytyrën në gjithë Zadrinë.

— Ban si të dësh — tha prifti, — por më shpëto.

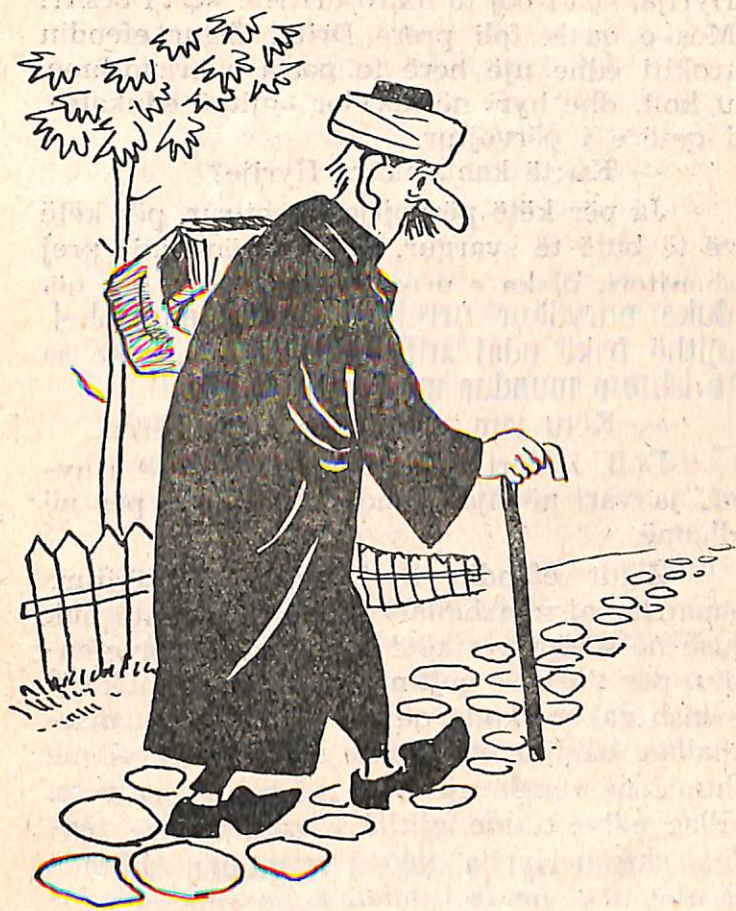
Dhe Luigji e nxori.

Prifti nuk ja harroi Luigjit dhe u hakmuer katilisht kundër tij. Por ky do të ishte një tregim tjetër.

HIEJA E ZEZË E «EFENDIUT»

Në portën e jashtme u ndje një e trokitur e shurdhër, por shumë e njohur për Hyrijen. Erdhi përsëri «I nxirosuri», tha me vete dhe u ngrit të shihte nga dritarja në ish ai vërtet apo jo.

Mulla Ziguri, hoxha i fshatit, po hynte brenda, sikundër e kish zakon, pa pritur të delte njeri ta ftonte. Si njeri «me edukatë», për të mos e gjetur të zonjën e shtëpisë pa fshirë e pa rregulluar, ecte ngadalë nëpër oborr; kollej pa patur kollë e shtirej sikur vonohej, sepse i tërhiqte vemendjen diçka. «Prapë e prure kokën, mos e prufsh!» mallkoi nëpër dhëmbë Hyrija sa me urrejtje për të aq edhe me frikë. «Pse e qas në shtëpi këtë, nënë?!» i tha e reja dhe vuri re që sytë e së vjehrrës qenë kredhur në një brengë të fshehtë. Kjo gjë asaj i kish rënë në sy që prej disa muajsh, por sot rrudhat e dhembjes e të hidhërimit të plakës i pa në një dritë të

re. «Ah, moj nuse, moj bijë», iu përgjegj Hyrija, «ç't'i bëj të nxirosurit!?!». «Ç't'i bësh?! Mos e qas!» foli prerë Drita. Zigur efendiu trokiti edhe një herë te porta e brendshme, u koll, dhe hyri në koridor «gjithë edukatë», i qetë e i përvojtur.

— Ku të kam, motra Hyrije?

Ja për këtë përvojtje të shtirur, për këtë zë të butë të zvargur, për fytyrën gjoja prej shenjtori, plaka e urrente më shumë, por që, duke ndrydhur urrejtjen e saj, mundohej, gjithë frikë ndaj atij njeriu, ta nderonte sa të ishte e mundur më shumë.

— Këtu jam, efendi, këtu. Urdhëro.

Doli, i mori shkopin me dorezë të kthyer, ja vari në një gozhdë dhe i priu për në dhomë.

Zigur efendiu hyri duke përsëritur: «marshalla! marshalla!» Asgjë të veçantë nuk kish në shtëpi për këtë «marshalla» por efendiu, për t'u bërë qejfin të zotërve të shtëpisë, e kish zakon, kudo që vinte, të bënte «marshalla». Kështu, mendonte ai, u hynte sa më shumë në zemër njerëzve e i bënte për vete. «Plaç edhe ti me gjithë «marshallanë» tënde!» shfreu Hyrija duke i rregulluar shiltenë te ulej dhe, në të njëjtën kohë edhe u pen-

dua, siç pendohej gjithmonë kur e mallkonte, se mos hynte në gjynah. Duke hyrë në dhomë, Zigur efendiut i mbeti «marshallaja» në gojë, kur pa Dritën në këmbë pranë trapezës, tek rregullonte kanën dhe gotat e ujit. Ai u druhej të gjithë të rinjve. Vizitat e tij e kish zakon t'i bënte kur të rinjtë e të rejat ishin në punë, që t'i gjente vetëm në shtëpi plakat e pleqtë. E mblodhi veten shpejt e shpejt. U përpoq ta dëbonte mërzinë që e shtypi në çast dhe iu drejtua Dritës me atë gjakftohtësinë e tij të shtirur:

— Marshalla! marshalla! Si je, bijë? Si je, evlat?

«Edhe gjarpëri gjakftohtë është, po ky e ka helmin më të fortë», mendoi Drita tek e pa t'i përulej asaj me atë zë e lëvizje «prej shenjti» dhe iu përgjegj pa e përfillur: «Mirë», pa pasur frikë se mos tregojë e paedukuar dhe pa kthyer as kryet ta vështronte.

Zigur efendiu, që u mat t'i jepte dorën e të përshëndetej me të, ngriu për një çast në këmbë, i zbehur në fytyrë e duke mbajtur frymën. Pastaj shkoi e ul në shilte.

— Si je, motra Hyrije? Si m'i ke evlatët? Drita doli nga dhoma.

Efendiu vazhdoi duke vështruar nga de-

ra që u mbyll: — Të rinj efendëm, të rinj!

«Ç'ta bëri mirë,» tha me vete Hyrija.
Dhe atij me zë: — Po, po, efendi, ç't'i bësh!
— ngriti supet. — Do të vinë edhe ata në
din, do të vinë.

— Po, po, po! — përsëriti efendiu.

* * *

Zigur efendiu kish dhjetë vjet që kishte vajtur në katundin Sharkë, por gjer para katër muajsh nuk pat shkelur në shtëpinë e Hyrijes. Këtë gjë e kish peng në zemër, sepse ishte një ndër ato shtëpi që nuk kish hyrë e «nga s'kishte parë hair», siç thosh ai me vete. Përveç kësaj, kjo gjë sikur ja ulte edhe vlerën në sy të të tjerëve ku kishte gjetur grazhd e kulloste. Para katër muajsh, Adili, djali i Hyries pati shkuar në një kurs në Tiranë. Me të mësuar këtë gjë, Zigur efendiu mori shkopin me çantën prej doku të mbushur plot qitapë në krah, të cilët as dinte t'i lexonte, as dinte ç'ishin, shkoi e trokiti në portën e Hyries. Me një buzëqeshje të rreme e të neveritshme si dhe sot, krejt i përulur, gjithë dashamirësi të shtirur, gjithë gadishmëri për të qenë në shërbim të njerëzve, shkoi u ul po në atë kënd ku u ul

dhe sot, dhe zuri të bisedonte me Hyrinë për frikë zoti e perëndie, për të vdekurit e shpirtërat e tyre, për nevojën që kanë ata në atë jetë për t'u dërguar ndonjë selam e për t'i kujtuar kohë më kohë me një atme apo me një jasin, ashtu sikundër kanë nevojën të gjallët këtu në këtë jetë për letra nga të largët. Efendiu e kishte marrë vesh se Hyries i kishin vdekur dy djem. Që në vizitën e parë ai mundi ta bindë lehtë-lehtë plakën fetare që hoxha t'u këndonte nga një jasin dy djemve dhe burrit të vdekur. «Atmeja bën pesëdhjetë lekë», i tha Zigur efendiu plakës, jasini njëqind. Po me jasin, atyre që kanë kaq vjetë pa i kujtuar, do t'u qetësohen më mirë shpirtat». Dhe Hyria nxori e i dha treqind lekë fshehur nuses. Kurrë nuk e kish bërë këtë kob në jetën e saj, të nxirrte nga shtëpia qoftë edhe një majë gjilpëre fshehur djalit e nuses. Kjo e tronditi shpirtërisht dhe ndërgjegjja e saj mbeti gjithmonë e vrrarë. Po ta hetoje, dukej si njeri që i kish hyrë dhembja në shpirt dhe pyeste me vete: «Si e bëra unë këtë gjë prapa krahëve të djalit e të nuses?!». Në vizitën e dytë, Zigur efendiu i pruri lajmin për jasinin që u kishte kënduar të vdekurve të saj dhe e pyeti nëse i kish parë në ëndërr apo jo, duke e vësh-

truar me dy sy plot të fshehta, e si t'i kanosej me të butë: «shiko, mos më fshih gjë mua, se unë i di të gjitha!» Asaj vërtet i ishin shtirë dy herë në ëndërr gjatë atyre ditëve djemtë dhe burri dhe ja tregoi efendiut. Efendiu qeshi pa e fshehur kënaqësinë e fitores së tij, vuri gishtin e madh në gojë, kafshoi thuan me dhëmbë dhe pastaj mbe-ti për një copë herë të madhe me sytë nga tavani me një vështrim të habitur si ata nje-rëzit që janë përpara një problemi pa zgjidh-je. «I nxirosuri, ç'po bën kështu?!» pyeste me vete gjithë frikë Hyrija, dhe që atë ditë ajo, me vete, nuk e quante as në emër as «Efendi» për shkurt, por «I nxirosuri». Efen-diu hoqi dorën nga goja më në fund, diç prapsi me të duke goditur në ajër, dhe pa me ngulm Hyrijen. Asaj iu drodh zemra. «I nxirosur, ç'do të më thuash?!» pyeti me vete plot frikë duke i shkuar menjëherë men-dja te djali që kishte larg. Efendiu e vuri re, plaka pa qartë kënaqësinë që ndjente ai kur e trondiste kaq shumë. «Çfarë njeriu je ti, mor i nxirosur!» tha me vete. Zigur efen-diu, që i kishte folur edhe për xhinitë e shpirtërat e këqij, tundi kryet si pa të keq, si njeri që ka në dorën e tij gjithçka të dukur e të padukur në dhe e në qiell. «Hëm», ja

bëri goja me keqardhje të thellë, «thirra ato mjalt e qumësht...»¹⁾

— Pastaj?! — pyeti plaka duke e kapërcyer pështymën me zor.

— Ti paske nusen me barrë?

— Po.

Zëri i plakës u drodh në fillim e u mek fare. Duart po i dridheshin dhe rëndoi me bërryla mbi gjunjët e saj të dobët.

— Ajo paska dështuar një herë?

Plaka nuk po mundej t'i përgjegjej. Efendiu nuk kish nevojë ta dëgjonte prej gojës së saj. Gjatë dhjetë vjetëve ai kish mësuar për të gjithë fshatarët edhe ato që ata nuk i dinin as vetë.

— Nusja jote, — vazhdoi efendiu me një qetësi të tillë që plakën e mjerë e bëri, po të mos kish frikë nga të fshehtat që fshihte në lëkurën e tij, t'i hidhej në grykë, ta mbytte e të mos e dëgjonte fjalën e madhe që do të nxirrte nga goja, — nusja jote prapë do të dështojë. Ajo nuk do të bëjë kurrë fëmijë të gjallë.

— I nxirosur, ç'më the?! — thirri plaka pa e përmbajtur veten, dhe e penduar u

---

1) Kështu i quajnë xhinitë për t'i marrë me të mirë.

zgjat e i vuri dy duart tërë rrudha mbi gju. — Aman, efendi! Si të mos mbaj unë, korba, një fëmijë të djalit në prehër? Të atij Adili, që siç e di, e kam një shkëndijë të vetme?!

— Nusja jote, kur ka qënë me barrë në fëmijën e parë, ka shkelur mbretëreshën e xhinive dhe ka dështuar. Nga kjo, fëmijë në barkun e sat reje nuk do qëndrojë.

Plaka dukej sikur nuk po e dëgjonte më. Dridhej.

— Po mos u tremb, — u nxitua hoxha t'i fliste me besim në vete, — mos u tremb, se ka perëndia, i kemi në dorë edhe ato.

— Efendi! — thirri Hyrija duke hedhur vështrimin sikur kërkonte me sy diçka nëpër dhomë.

— Ka perëndia, ka perëndia, — e qetësoi efendiu.

Pastaj, bashkë me plakën, shkuan në oborr. Hyrija e pyeti Zigur efendinë tri herë me radhë: «Ç'bën aty?». Efendiu, që kish-te zënë me dorë një degë kumbulle, iu përgjegj po tri herë:

— Unë tund degën,

Dega të tundij pemën,

Pema të tundij dhenë

Dheu të tundij detin

Deti të tundij mbretëreshën e

xhinive e t'i thotë t'ja fali Dritës
gjynahun e fajin që ka bërë.

Tek dëgjonte, plaka përsëriste me sy të
zhgabërryer e me nderim, nga frika që i
kish shtirë në zemër:

— I nxirosuri! Nga i di gjithë këto?!

I dha njëmijë lekë Zigur efendiut për
këtë «nder të madh që i bëri». Por megjithatë
i dridhej misht kur e kujtonte dhe nuk don-
ta ta shihte me sy. Nga dita që «i nxirosuri»
kapërceu pragun e shtëpisë së saj, ajo kishte
humbur gëzimin, qeshjen, fuqinë, dritën.
Or' e çast i suleshin mendime të këqija, të
cilat ishte e pazonja t'i përzinte: «Po sikur
«I nxirosuri» të zemërohej kushedi përse e
t'i bënte ndonjë magji nuses, djalit, asaj,
gjithë shtëpisë e t'u fillonte ndonjë prapësi,
ndonjë kob?!» Fjalët dhe zëri i tij i bëhe-
shin tek i dëgjonte: «Unë tund degën...» Ai
nuk ishte ashtu zemërbutë, i dhimbsur,
shenjtor siç hiqej. Hyrija këtë e kish parë
qartë kur asaj po i fluturonte mendja nga
frika për moslindjen e nuses dhe atij i endej
buzëve buzëqeshja e akullt e ujkut që ka
vënë delen, ndër këmbë. Lidhjet e fshehta
me të prapa krahëve të djalit e të nuses e
tmeronin edhe më shumë. Ç'do të thoshin

djali, nusja, po t'i dinin të gjitha këto? Ata nuk besonin, por ata ishin më të lumtur nga ajo. Digjej nga dëshira që të kish një njeri të zemrës, t'ja qante hallin, t'i hapte zemrën e t'i thosh që ajo po vidhte shtëpinë e po mbushte xhepat e hoxhës me para, po hiqte nga dhëmbi i djalit gjalpin, djathin dhe po ja hante «I nxirosuri», sepse Ziguri i kish thënë se, që mbretëresha e xhinive t'ja falte fajin së resë, magjia që kishin bërë në oborr duhej përsëritur, gjersa mbretëresha ta lajmëronte atë me anën e hysmetçive të saj.

* * *

Koha e mbarimit të kursit që po bënte Adili në Tiranë po afronte. Për tri javë ai do të kthehej. Atëhere do të mbaronte për Zigur efendinë edhe mjelja e lopës së majme, siç e quante ai Hyrinë, prandaj erdhi sot për të fundit herë, por u bë për të ngrënë veten me dhëmbë kur pa Dritën brenda. Një gabim të tillë nuk e pati bërë gjekundi. Atje ku i shkisinin këmbët hetonte mirë, pastaj shkonte trokiste në derë. «Përse t'i qëllonte kështu sot? Përse t'i iknin nga dora? Drita, i thanë, ishte në punë!...»

Hyrija vuri re që efendiu po rrinte në

shilte si t'ish ulur mbi ndonjë minë. Kohë më kohë e pyeste: «Aty është nusja?», «Matanë e ke nusen?». Nuk i foli për asgjë Hyrijes. Përpiquej të fshihte frikën që i kish hyrë në bark, por për atë që nuk ja thosh goja, e tradhëtonin sytë. Ndejti fare pak dhe duke u bërë më baltë se ç'bëhej me shenjtërin e tij të neveritëshme, u ngrit e iku. Hyrija e përcolli gjer te porta jashtë.

— Nënë, — i tha Drita Hyrijes kur u kthye, — mos e qas atë kurrë. Ai është i poshtër, kusar, gënjen njerëzit e çfarë nuk u merr. Të ka ardhur ndonjë herë tjetër?

— Uu, jo bijë, jo. Ja, vetëm sot, — tha plaka duke u ulur gjoja për të ndrequr rripin e nallaneve dhe nxitoi të hynte në dhomë. Por edhe vetë e kuptoi se zëri i saj fliste qartë që ajo kish vepruar prapa krahëve të së resë, prapa krahëve të djalit që kishte lënë atë dhe nusen e re për të mësuar, që kur të kthehej prapë në fshat, të punonte për të fituar bukën me djersë dhe për t'i shërbyer sa më mirë fshatit dhe familjes.

Hyri në dhomë dhe duke shkrepur urat e zjarrit të ndizeshin, po mallkonte me vete për hoxhën: «I nxirosuri, nga e pruri kokën!

Kush u bë shkaktar e na e pruri në fshat, mos pafte ditë të bardhë!» Në këtë kohë erdhi Drita. «Nënë — e pyeti — në qoftë se të ka gënjer edhe ty, nxirrja të gjitha në mbledhjen e fshatit. Ai nuk e di, por fshati i gjithë është ngritur në këmbë dhe do ta përzënë me daulle, si i thonë një fjale».

— Bijë, — thirri plaka duke iu dredhur buza, — kam frikë për ju! Për Adilin! Për ty!.. Për!.. — ajo e vështroi të renë nga barku, e drithëruar për foshnjën që priste ta rritte në prehër. — Ai mbledh xhinitë, të përmbys shtëpinë, i vë zjarrin botës.

E reja qeshi me të madhe.

— Ai është rrëmall, moj nënë. Ja, ke për të parë ç'do t'i bëjnë fshati atij dhe ç'ka për të bërë ai nga ato që beson ti. Ai ka qënë një birko dembel, hajdut pulash, dhe erdhi këtu..

Tri ditë më vonë, në mbledhjen e fshatit për të përzënë Zigur efendinë, plaka e shkretë dëgjoi shoqet e saj si i kish rrjepur «i nxirosuri». Dëgjoi edhe ç'maskarrallëke kishte bërë përpara se të vinte në Sharkë e të paraqitej si hoxhë. Priti plaka mos efendiu thërriste xhindët e i çmendte ato që i nxuarën në shesh të palarat, po asgjë s'po ndodhte.

Priti mos i vinte zjarrin fshatit, por ai ish mbledhur sa një grusht.

— Këtij matrapazi i kemi dhënë bukë e ky na ka dhënë helmin, — tha një nuse e re më në fund fare. — Të ikij, të mos ja shohim bojën këtij xhambazi!

— Ashtu, bijë, ashtu, — tha me vete Hyrija. Kúshedi, moj korbë, ç'do ta ketë rjepur «i nxirosuri» edhe tët vjehrrë, prandaj më flet me aq zemëratë.

«I nxirosuri», me të mbaruar mbledhja, ngarkoi plaçkat dhe iku. Hyrija e ndoqi me sy si çapitej «i shenjti» me kalin për dore, me atë kalë që e ngarkonte java-javën me të gjitha të mirat dhe i shpinte në shtëpi.

Pastaj u ngrit. Gjunjët i qenë mpirë, sepse ndënji gjatë ulur në bisht duke përcjellë me sy «të nxirosurin», i cili tani u nxiros vërtet, kur ja përplasën turive turpet e ndyrësitë që kishte bërë. Ajo që e vetmja që e ndoqi me sy gjersa u zhduk fare duke pritur mos ai bënte ferk dhe e përvëlonte fshatin, pasi të që larguar. Po as kjo nuk ndodhi. Në vend të kësaj ajo shihte fshatarët grupe-grupe, të rinjtë e gëzuar që vinin në lojë hoxhën dhe qeshnin me të madhe me

zë të pastër e plot gjallëri. Ky gëzim i pap-
ritur dhe ky ton shpotitës i rinisë po ja lar-
gonte pak nga pak edhe Hyrijes hien e zezë
të «efendiut», që u largua dhe humbi nga
sytë si një njollë e errët dhe e neveritshme.

52210

Tirazhi 4000 kopje   Format 70x100/32   Stash: 2204-65

Shtyp N.I.Sh. Shtypshkronjave «Mihal Duri» — Tiranë, 1967